

FATCA’NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA İMZALANDI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Hükümeti Arasında, Yabancı Hesapların Vergi Uyumu Yasası’nın (FATCA) uygulanması amacıyla imzalanması gerekli olan “Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması” Ankara’da imzalandı. Anlaşma, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girecektir.

FATCA, ABD kanunlarına göre vergi mükellefi olan gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışı banka hesapları üzerinden vergilendirmeden kaçınmasını önlemeyi amaçlamaktadır. Bu yasanın uygulanması, ABD ile diğer devletler (paydaş ülke) arasında imzalanan iki taraflı hükümetler arası anlaşmalar yoluyla sağlamaktadır. FATCA uygulamasına dayanak olan bu antlaşmalarla ilgili olarak iki ayrı model antlaşma kullanılmaktadır. Bu modeller arasında bazı temel farklar bulunmaktadır. Farklardan ilki, FATCA düzenlemesinin özünü teşkil eden bilgi paylaşımının tek taraflı olarak değil, karşılıklılık prensibi çerçevesinde yapılması ile ilgilidir. Bir diğer farklılık ise, yabancı finansal kuruluşların raporlama yükümlülüklerini ya kendi ülkesinin iç hukuk mekanizmaları aracılığı ile ya da doğrudan ABD Milli Gelirler Dairesine (Internal Revenue Service, IRS) yapması konusundadır.

Türkiye, 3 Haziran 2014 tarihinde prensipte imzaladığı birinci model anlaşmayı 29 Temmuz 2015 tarihinde nihai olarak imzalamıştır. Bu Anlaşma, iki devlet arasında bildirim zorunlu hesaplar ve ilgili bilgilerin temin edilmesi ve değiştirilmesi, bu bilgi değişiminin zamanı ve şekli, FATCA’nın Türk finansal kuruluşlarına uygulanması, uyum konusunda işbirliği ve yaptırımlar gibi hususları düzenlemektedir.

Anlaşma'nın 2 nci maddesi bildirim zorunlu hesaplar, ilgili bilgilerin temini ve karşılıklı olarak değiştirilmesini düzenlemektedir. Bildirim yapan Türk Finansal Kuruluşlar açısından bu madde, Bildirimi Zorunlu ABD Hesabına ilişkin olarak aşağıda listelenen bilgilerin paylaşılmasını zorunlu kılmaktadır:

- 1) Bu tür hesabın sahibi olan her bir ABD vatandaşının adı, adresi ve ABD vergi kimlik numarası,
- 2) Hesap numarası,
- 3) Bildirim yapan Türk Finansal Kuruluşunun adı ve kimliği,
- 4) İlgili takvim yılının veya uygun bildirim döneminin sonu itibariyle veya hesap yıl içerisinde kapatılmış ise kapatılmadan hemen önceki hesap bakiyesi veya değeri,

2 nci madde saklama ve mevduat hesapları için bildirim zorunlu bilgileri ayrıca belirtmektedir.

Anlaşma'nın 3 üncü maddesi bilgi değişiminin zaman ve şeklini açıklamaktadır. Kural olarak 3 üncü madde, yukarıda belirtilen bilgilerin 2014 yılı ve müteakip tüm yıllarda yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Ancak, FATCA uygulamasının henüz tam olarak hayata geçirilememiş olmasından dolayı, yukarıdaki bazı bilgilerin değişimi 2014 ve 2015 yıllarında zorunlu olmayacaktır. Bunu söylemekle beraber 2016 yılı ve müteakip yıllarda anılan bilgilerin temini ve değiştirilmesi zorunludur.

Anlaşma'nın 3 üncü maddesi ayrıca, yukarıda sıralanan bilgilerin değişiminin bilginin ilgili olduğu takvim yılının sona ermesini müteakip dokuz ay içerisinde yapılacağını belirtmektedir. Dolayısıyla, bilgi değişimi ile ilgili en yakın tarihin en geç Eylül 2015 olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, bilgi değişim sisteminin henüz tam olarak kurulmamış olmasından dolayı, taraflar, aralarındaki Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını da göz önünde bulundurarak, bilgi değişimi için farklı bir yöntem ve zaman belirleyebilir. Bu durum özellikle 3 Haziran 2014 tarihinden sonraki dönemde bazı kayıtları tutmak yükümlülüğü altında bulunan Türk Finansal Kuruluşların ne zaman ve nasıl raporlama yapması gerektiği bakımından da önem arz etmektedir.

Anlaşma'nın 4 üncü maddesi FATCA'nın Türk Finansal Kuruluşlarına uygulanmasını ele almaktadır. Buna göre, Türkiye ve Türk Finansal Kuruluşlar, Anlaşma'da belirtilen bilgileri zamanında ve aranan şartlarda sağladığı ve bildirdiği takdirde, bu finansal kuruluşlar ABD Vergi Gelir Vergisi Kanununun 1471 inci bölümüne uyumlu addedilecek ve stopaja tabi tutulmayacaktır.

Anlaşma'nın 5 inci maddesi uyum konusunda işbirliği ve yaptırımları düzenlemektedir. Bu maddede Türk Finansal Kuruluşları en çok ilgilendiren düzenleme, ciddi uyumsuzluk gösteren herhangi bir finansal kuruluşun ilk bildirimden itibaren 18 ay içerisinde uyumsuzluğa çözüm getirmediği takdirde ABD tarafından Katılımcı Olmayan Finansal Kuruluş olarak değerlendirileceğidir.

Yukarıda belirtilen hususlar, FATCA'nın uygulanması ile ilgili temel çerçeveyi vermektedir. Ancak, iki devlet arasındaki Anlaşma, her ne kadar bilgi değişimi ile ilgili temel yöntemleri açıklıyor olsa da uygulamada bazı problemlerin ortaya çıkması beklenmektedir. Özellikle, bilgi değişiminin gizlilik kurallarını ihlal etmeden yapılması, Anlaşma'nın yürürlüğe girmeden önceki dönemde açılan hesaplarla ilgili bildirimlerin tam olarak nasıl yapılacağı, taraf devletlerin Gelir İdaresi Başkanlıklarınca çıkartılacak olan ikincil düzenlemelerin yorumlanması gibi hususlar ilerleyen zamanlarda önemli konular olacaktır.

LBF PARTNERS OLARAK SİZİN İÇİN NE YAPABİLİRİZ?

LBF Partners olarak FATCA uyumluluğu konusunda Türk finansal kuruluşlarına hukuk ve finans danışmanlığı sağlamaktayız. Hizmetimiz, finansal kuruluşlar için “özel tasarım” uyum programları geliştirme, due diligence rehberliği ve eğitim verme gibi hususları kapsamaktadır. Ayrıca, FATCA uygulamasından kaynaklanabilecek hukuki uyumsuzlukların çözümü konusunda uzman hukuk danışmanlığı sağlamaktayız.